

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego

KNO – 4110-05-02/2013
R/13/006

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 56 61, F +48 22 444 56 82
kno@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli

R/13/006 – Kształcenie na kierunkach zamawianych.

Jednostka
przeprowadzająca
kontrolę

Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego.

Kontrolerzy

1. Teresa Małgorzata Zębała, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr 85791 z dnia 17 września 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 1-2)

2. Danuta Opalach, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 85790 z dnia 17 września 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 3-4)

Jednostka
kontrolowana

Wyższa Szkoła Ekologii i Zarządzania (zwana dalej *WSEiZ* lub *Uczelnią*), ul. Wawelska 14, 02-061 Warszawa.

Kierownik jednostki
kontrolowanej

Dr Monika Madej, Rektor (pełni funkcję od 1 października 2011 r., poprzednio funkcję Rektora WSEiZ pełnił w okresie od 1 września 1995 r. do 30 września 2011 r. prof. dr hab. inż. Jan Misiak).

(dowód: akta kontroli str. 276)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ działalność kontrolowanej jednostki w obszarze kształcenia na kierunku zamawianym *budownictwo* w specjalności *energooszczędne technologie w budownictwie*, w latach akademickich 2008/2009 – 2011/2012 (zwanym dalej *kierunkiem zamawianym i / lub specjalnością zamawianą w ramach projektu pilotażowego*).

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Pozytywną ocenę uzasadniają: należyte przygotowanie Uczelni do wykonywania zadań w zakresie kształcenia na kierunku zamawianym, realizacja ww. zadań zgodnie z warunkami określonymi przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (zwanego dalej *Ministrem*) oraz efektywne wydatkowanie środków publicznych w łącznej wysokości 640,9 tys. zł.

Organy Uczelni (Senat, Rektor) ustanowiły stosowne uregulowania, które w szczególności miały zapewnić prawidłowe wydatkowanie środków przyznanych przez Ministra na zwiększenie liczby studentów na kierunku zamawianym (680,3 tys. zł) oraz należytą jakość kształcenia na ww. kierunku.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w realizacji projektu tak w wymiarze finansowym, jak i merytorycznym. Wydatki poniesione na realizację projektu były kwalifikowalne. Nauczyciele akademicki wykładający na kierunku zamawianym zostali wysoko ocenieni zarówno przez studentów, jak i przez hospituujących, zaś Państwowa

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

Komisja Akredytacyjna (a następnie Polska Komisja Akredytacyjna²) pozytywnie oceniła w 2010 r. i 2013 r. jakość kształcenia na kierunku zamawianym.

Ocenę pozytywną uzasadniają również podjęte dotychczas przez Uczelnię działania i inicjatywy mające na celu zwiększenie liczby studentów na kierunku zamawianym. Cel powyższy realizowany jest w szczególności poprzez podnoszenie atrakcyjności kształcenia oraz dostosowywanie oferty edukacyjnej do wymogów rynku pracy.

Uwagi NIK dotyczą potrzeby weryfikacji właściwego wykorzystania kursów wyrównawczych oraz trudności z monitorowaniem karier zawodowych absolwentów.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Przygotowanie Uczelni do realizacji projektu pilotażowego dotyczącego kierunku zamawianego

Opis stanu
faktycznego

W roku akademickim 2007/2008 nie były prowadzone w Uczelni specjalności na kierunku *budownictwo*. W latach akademickich 2008/2009-2010/2011 WSEiZ prowadziła kształcenie na kierunku *budownictwo* w zakresie trzech specjalności: *energooszczędne technologie w budownictwie*, *zarządzanie produkcją w budownictwie*, *architektura w budownictwie*, zaś w latach akademickich 2011/2012 – 2012/2013 w zakresie dwóch specjalności: *energooszczędne technologie w budownictwie* i *konstrukcje budowlane*.

Uczelnia złożyła w dniu 2 lipca 2008 r. do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (zwanego dalej MNiSW) ofertę realizacji kształcenia w ramach projektu systemowego *Zamawianie kształcenia na kierunkach technicznych, matematycznych i przyrodniczych-pilotaż* wraz z wymaganymi załącznikami. Jako osoby uprawnione do podejmowania decyzji wiążących w imieniu uczelni wskazani zostali w ofercie Rektor i Kanclerz (funkcja zlikwidowana z dniem 30 września 2011 r.). Po uzyskaniu przez Uczelnię z MNiSW informacji (pismo z dnia 20 sierpnia 2008 r., znak DSW13/AG/20/08/08) o jej zakwalifikowaniu do zlecenia realizacji zadania polegającego na kształceniu na kierunku *budownictwo* specjalności *energooszczędne technologie w budownictwie* trwały przez prawie cztery miesiące uzgodnienia dotyczące warunków realizacji ww. zadania, związane m.in. z koniecznością dostosowania kosztorysu do wytycznych MNiSW odnośnie kwalifikowalności wydatków.

Na podstawie umowy nr 13/DSW/4.1.2/2008 z dnia 12 grudnia 2008 r. (zwanej dalej *Umową*) Uczelnia zobowiązała się wykonać zadania sfinansowane przez Ministra w ramach projektu systemowego *Zamawianie kształcenia na kierunkach technicznych, matematycznych przyrodniczych – pilotaż* polegające na: podniesieniu atrakcyjności kształcenia na kierunku *budownictwo* w specjalności *energooszczędne technologie w budownictwie*, wypłaceniu 12 stypendiów dla studentów kierunku i specjalności zamawianej w wysokości 1.000 zł przez okres 27 miesięcy oraz przeprowadzeniu kursów wyrównawczych dla studentów pierwszego roku kierunku i specjalności zamawianej z przedmiotów matematyka i/lub fizyka w wymiarze godzinowym 120 godzin po 170 złotych za godzinę w jednej grupie liczącej maksymalnie 20 osób. W Umowie zaznaczono, że realizacja ww. zadań wiąże się ze zwiększeniem w Uczelni o 24 osoby liczby studentów przyjętych w roku akademickim 2008/2009 na pierwszy rok studiów pierwszego stopnia na kierunku i specjalności zamawianej w porównaniu do stanu z dnia 30 listopada 2007 r. Na realizację ww. zadań w okresie od 21 sierpnia 2008 r. do dnia

² zmiana nazwy Państwowej Komisji Akredytacyjnej na Polską Komisję Akredytacyjną nastąpiła z dniem 1 października 2011 r.

15 marca 2012 r. Minister zobowiązał się przekazać kwotę 680.347,06 zł, tj. 60,7 % kwoty wymienionej w ofercie (1.120.014 zł).

Główny wpływ na późne (w dniu 12 grudnia 2008 r.) podpisanie Umowy miała konieczność zmiany kosztorysu w związku z wnioskiem Uczelni o zmniejszenie liczby miejsc na kierunku zamawianym. Na etapie składania oferty do MNiSW Uczelnia złożyła deklarację zwiększenia o 40 osób (w porównaniu do stanu na dzień 30 listopada 2007 r.) liczby studentów studiów stacjonarnych, rozpoczynających kształcenie na kierunku *budownictwo* w specjalności *energooszczędne technologie w budownictwie*. Na wniosek WSEiZ (pismo z dnia 9 października 2008 r., znak WSEiZ-215/20/08) Minister dokonał korekty ww. liczby z 40 na 24 osoby (we wniosku WSEiZ zaznaczyła, że liczba 24 obejmuje 18 studentów studiów niestacjonarnych).

(dowód: akta kontroli str. 114-119)

Z wyjaśnienia Rektora WSEiZ Pani dr Moniki Madej wynika, że podstawą zadeklarowania zwiększenia o 40 osób (w porównaniu do stanu na dzień 30 listopada 2007 r.) liczby studentów studiów stacjonarnych, rozpoczynających kształcenie na kierunku *budownictwo* w specjalności *energooszczędne technologie w budownictwie* było szacunkowe wyliczenie oparte na sukcesywnie zwiększającej się liczbie osób przyjętych w poprzednich latach na kierunek *budownictwo* (w kolejnych trzech latach akademickich począwszy od roku akademickiego 2005/2006 przyjęto odpowiednio: 145, 173, 222 osoby). Ponadto, elementem brany przez Uczelnię pod uwagę w chwili wypełniania deklaracji była liczba studentów już zapisanych oraz zainteresowanych zapisaniem się na studia na kierunku *budownictwo*.

Uczelnia dostosowała się do wymagań MNiSW stawianych na etapie składania oferty i podpisywania Umowy. Dokonując m.in. uszczegółowienia kosztorysu i jego zmiany uwzględniła wymogi dotyczące zasad kwalifikowalności wydatków w poszczególnych pozycjach kosztowych.

(dowód: akta kontroli str. 31, 92-173, 340-341, 418-423)

Na podstawie dokumentu pn. *System Zapewnienia Jakości Kształcenia i Weryfikacji Jego Efektów* przyjętego Uchwałą Senatu Uczelni w dniu 18 września 2008 r., Rektor zarządził³ przeprowadzanie, nie rzadziej niż raz w semestrze, wydziałowych badań ankietowych wśród studentów, przedmiotem których były kompetencje nauczycieli akademickich w zakresie: komunikatywności, przygotowania merytorycznego, sposobu oceniania, obowiązkowości, terminowości. Rektor WSEiZ określił również m.in. zasady prowadzenia hospicji w Uczelni⁴.

(dowód: akta kontroli str. 299-308, 321-323)

Ewidencja księgową dla zadań objętych Umową została prawidłowo wyodrębniona. W okresie realizacji Umowy obowiązywały zarządzenia Rektora WSEiZ nr 13/2008 i nr 28/2011 w sprawie wprowadzenia zasad rachunkowości wraz z planem kont i procedurą kontroli finansowej dla zadania wykonywanego wg umowy nr 13/DSW/4.1.2/2008 realizowanej w ramach projektu systemowego „Zamawianie kształcenia na kierunkach technicznych, matematycznych i przyrodniczych-pilotaż”.

(dowód: akta kontroli str. 244-263)

³ Zarządzenie nr 1/2009 Rektora Wyższej Szkoły Ekologii i Zarządzania w Warszawie w sprawie: badań ankietowych studentów weszło w życie z dniem 2 stycznia 2009 r.

⁴ Zarządzenie nr 3/2009 Rektora Wyższej Szkoły Ekologii i Zarządzania w Warszawie w sprawie: wprowadzenia zasad hospicji weszło w życie z dniem 15 lutego 2009 r.

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie przygotowanie Uczelni do realizacji projektu pilotażowego dotyczącego kierunku zamawianego.

Organy Uczelni (Senat, Rektor) ustanowiły stosowne uregulowania, które miały zapewnić prawidłowe wydatkowanie środków przyznanych przez Ministra na zwiększenie liczby studentów na kierunku zamawianym oraz należyłą jakość kształcenia na ww. kierunku.

2. Realizacja przez Uczelnię projektu pilotażowego dotyczącego kierunku zamawianego

Opis stanu
faktycznego

2.1. W ramach Umowy Uczelnia realizowała pięć zadań (obsługa administracyjna kształcenia, podniesienie atrakcyjności kształcenia, programy wyrównawcze dla studentów, stypendia dla studentów, promocja projektu). Koszty realizacji ww. zadań wyniosły łącznie 640.904,02 zł, tj. 94,2% kwoty określonej w Umowie.

W strukturze zrealizowanych wydatków największy udział miały koszty wykonania dwóch zadań: 50,6% ogółu kosztów stanowiły wydatki na stypendia (324.000 zł), zaś 37,2% ogółu kosztów stanowiły wydatki na podniesienie atrakcyjności kształcenia (238.321,59 zł). Koszty realizacji pozostałych zadań: obsługi administracyjnej (34.392,82 zł), promocji (25.084,24 zł), programów wyrównawczych (19.105,37 zł) stanowiły odpowiednio: 5,4%, 3,9%, 3,0% ogółu kosztów.

(dowód: akta kontroli str. 234, 346-347)

2.2. W ramach zadania polegającego na wypłacie stypendiów dokonywano tych wypłat stałej liczbie studentów (12 osób) przez dziewięć miesięcy każdego roku w okresie trzech lat.

Na wniosek Uczelni z dnia 15 września 2008 r. Minister wydał w dniu 25 listopada 2008 r. decyzję DSS-632-18/08 zatwierdzającą zasady przyznawania stypendiów w ramach projektu pilotażowego. Stypendia przyznawała Uczelniana Komisja Konkursowa na wniosek studentów podejmujących studia po raz pierwszy w życiu. Zgodnie z §§ 6-9 *Zasad przyznawania stypendiów na kierunku budownictwo, specjalności energooszczędne technologie w budownictwie na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych w Wyższej Szkole Ekologii i Zarządzania w Warszawie*, stanowiącymi załącznik do ww. decyzji Ministra z dnia 25 listopada 2008 r., studenci pierwszego roku uzyskali stypendium na podstawie oceny ze świadectwa maturalnego na zasadzie konkursu świadectw, przy czym kolejność na liście ustalona została na podstawie uzyskanych punktów, a stypendium zostało przyznane studentom „z najwyższą liczbą punktów procentowych”. Komisja Konkursowa zakwalifikowała do pobierania stypendiów w roku akademickim 2008/2009 12 osób, które uzyskały w wyniku konkursu świadectw maturalnych punkty od 350 do 500.

Zgodnie z § 10 ww. zasad przyznawania stypendiów, po pierwszym roku studiów stypendia były przyznawane studentom, którzy ukończyli rok i „uzyskali najlepszą średnią ocen z poprzedniego roku akademickiego”. W roku akademickim 2009/2010 stypendia otrzymały osoby ze średnią ocen za rok akademicki 2008/2009 w przedziale od 3,54 do 4,26, w tym siedem osób, które otrzymały średnią ocen poniżej 4,0. W roku akademickim 2010/2011 stypendia otrzymały osoby ze średnią

ocen za rok akademicki 2009/2010 w przedziale od 3,34 do 4,14, w tym 11 osób, które otrzymały średnią ocen poniżej 4,0.

W okresie realizacji Umowy studentów wszystkich kierunków WSEiZ (łącznie ze studentami objętymi projektem pilotażowym) obowiązywały regulaminy pomocy materialnej⁵ finansowanej z dotacji Ministra⁶. Na podstawie § 25 ust. 1 ww. regulaminów stypendium za wyniki w nauce mógł otrzymać student, który ukończył rok studiów i osiągnął średnią ocen nie mniejszą niż 4,0. Zgodnie z wytycznymi, przesłanymi przez MNiSW drogą elektroniczną w dniu 4 listopada 2008 r., studenci studiujący na kierunkach zamawianych i pobierający stypendium wynikające z oferty mogli również pobierać inne stypendia na tej samej uczelni lub na innych uczelniach w przypadku spełnienia kryteriów.

Wszystkie osoby (ogółem 12) pobierające stypendia na pierwszym roku studiów (w roku akademickim 2008/2009), tj. na podstawie konkursu świadectw maturalnych w ramach projektu pilotażowego, nie były uprawnione do równoczesnego pobierania stypendiów z puli środków przekazywanych WSEiZ przez MNiSW w ramach odrębnej dotacji na bezzwrotną pomoc materialną.

Zgodnie z zarządzeniami Rektora WSEiZ nr: 15/2009, 6/2010, 16/2010, 4/2011, 16/2011 w sprawach pomocy materialnej dla studentów WSEiZ finansowanej ze środków dotacji MNiSW, w semestrach zimowym i letnim w latach akademickich 2009/2010, 2010/2011 oraz w semestrze zimowym roku akademickiego 2011/2012 studenci, którzy osiągnęli średnią ocen powyżej „4” otrzymywali stypendia w maksymalnej wysokości 300 zł (lata akademickie 2009/2010 i 2010/2011) oraz 275 zł (semestr zimowy roku akademickiego 2011/2012). Spośród 12 studentów pobierających stypendium w ramach projektu pilotażowego w roku akademickim 2009/2010 średnia ocen siedmiu studentów nie pozwalała im ubiegać się o stypendium ze środków dotacji Ministra przeznaczonej na bezzwrotną pomoc materialną, natomiast średnia ocen czterech studentów uprawniała ich do uzyskania stypendium w kwocie 150 zł, średnia ocen jednego studenta uprawniała go do uzyskania stypendium w kwocie 200 zł. Na wniosek dwóch studentów uprawnionych do otrzymania dodatkowego stypendium z ww. dotacji Ministra przyznane zostały im stypendia w wysokości 150 zł i 200 zł. Spośród 12 studentów pobierających stypendium w ramach projektu pilotażowego w roku akademickim 2010/2011 średnia ocen 11 studentów nie pozwalała im ubiegać się o stypendium ze środków dotacji Ministra przeznaczonej na bezzwrotną pomoc materialną. Ze środków ww. dotacji wypłacane było stypendium w kwocie 50 zł tylko jednemu studentowi uprawnionemu do jej otrzymania (średnia ocen - 4,14).

Uczelnia nie zrealizowała zapisu zawartego w ofercie, zgodnie z którym ze studentami, którym zostanie przyznane stypendium, podpisana zostanie umowa przewidująca zwrot stypendium w przypadku skreślenia z listy studentów z powodu niezaliczenia kolejnego roku studiów lub rezygnacji ze studiów z jednoczesnym zastrzeżeniem, że zwrot stypendium nie nastąpi w przypadku ciężkiej choroby studenta uniemożliwiającej kontynuowanie studiów.

Rektor WSEiZ Pani dr Monika Madej wyjaśniła, że niezrealizowanie ww. zapisu spowodowane było zmianą stanowiska MNiSW, które wycofało wymóg zawierania takich umów, uzasadniając to stanowiskiem prawników, którzy uznali takie klauzule za niedozwolone. Zasady przyznawania stypendiów na kierunku i specjalności

⁵ Regulamin pomocy materialnej dla studentów Wyższej Szkoły Ekologii i Zarządzania ważny od dnia 1 października 2007 r., Regulamin pomocy materialnej dla studentów Wyższej Szkoły Ekologii i Zarządzania ważny od dnia 1 października 2009 r. wprowadzony zarządzeniem nr 12/2009 Rektora Wyższej Szkoły Ekologii i Zarządzania w Warszawie.

⁶ Udzielanej na podstawie art. 94 ust. 1 pkt.7 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r., poz. 572 ze zm.), dalej: ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym.

objętej wsparciem finansowym, zatwierdzone przez Ministra nie obligowały Uczelni do zawierania umów ze stypendystami. Zauważyć należy, że trzy osoby pobierające stypendium, które uzyskały w wyniku postępowania kwalifikacyjnego prowadzonego na podstawie konkursu świadectw niską liczbę punktów (350,366,391) zostały skreślone z listy studentów przed zakończeniem realizacji Umowy. Jedną z tych osób, która uzyskała najniższą liczbę punktów (350) otrzymała na egzaminie dojrzałości cztery oceny dostateczne (w tym z matematyki) i jedną ocenę dobrą (język rosyjski).

(dowód: akta kontroli str. 34-87, 266, 281-285, 313-319, 334-336, 349,420-421)

2.3. Planowane wydatki na wykonanie zadania polegającego na podniesieniu atrakcyjności kształcenia, ujęte ostatecznie w zmienionym kosztorysie przekazanym do MNiSW przed podpisaniem Umowy w kwocie 274.420 zł, wykonane zostały w 86,8% (238.321,59 zł). Wydatki te objęły: zakup podręczników do Biblioteki WSEiZ w kwocie 142.558,92 zł (84,5% wg kosztorysu po zmianach), wzbogacenie programu nauczania o zajęcia dydaktyczne poszerzające wiedzę i podnoszące kwalifikację absolwenta – 46.098,48 zł (93,9% kosztorysu po zmianach), przygotowanie multimedialnych prezentacji do wykładów – 27.043,22 zł (79,4% kosztorysu po zmianach) oraz zakup oprogramowania i materiałów do laboratoriów – 22.620,97 zł (100,6% kosztorysu po zmianach).

Rektor WSEiZ Pani dr Monika Madej wyjaśniła, że wybór zajęć do ostatecznej realizacji konsultowany był z kadrą dydaktyczną. Oszczędności na zadaniu dotyczącym podniesienia atrakcyjności kształcenia na kierunku *budownictwo* w specjalności *energooszczędne technologie w budownictwie* w kwocie 36.098,41 zł powstały z przyczyn obiektywnych (niższe od planowanych ceny książek, zmiana planu studiów powodująca zrezygnowanie z przygotowania wykładów z trzech przedmiotów planowanych w formie multimedialnych prezentacji, zmiana osoby prowadzącej zajęcia dodatkowe z jednego z przedmiotów, przekroczenie przez niektóre osoby kwoty rocznej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe).

W ofercie złożonej do MNiSW wymieniono w grupie osób kształcących na kierunku zamawianym i specjalności zamawianej: sześciu profesorów, pięciu doktorów habilitowanych, 18 doktorów. Faktycznie skład kadry kształcącej ze stopniem/tytułem naukowym był liczniejszy i obejmował 12 osób z tytułem naukowym profesora, osiem osób ze stopniem naukowym doktora habilitowanego, 67 ze stopniem naukowym doktora (w tym dwie uzyskały stopień naukowy dr. hab. w trakcie trwania projektu pilotażowego).

Z ankiet przeprowadzonych przez Uczelnię wśród studentów Wydziału Architektury w latach 2011-2012 wynika, że wszyscy czterej wykładowcy wynagradzani na podstawie Umowy w ramach podzadania *wzbogacenie programu nauczania o dodatkowe zajęcia dydaktyczne* uzyskało średnie oceny w skali pięciopunktowej w przedziale od 4,0 do 5,0. W wyniku przeprowadzonych hospitacji w okresie realizacji Umowy wszyscy ww. nauczyciele akademicy ocenieni zostali pozytywnie.

Państwowa Komisja Akredytacyjna pozytywnie oceniła jakość kształcenia na kierunku *budownictwo* prowadzonym na Wydziale Architektury WSEiZ na poziomie studiów pierwszego stopnia⁷. W roku akademickim 2012/2013, ze względu na wysokie oceny jakości kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów

⁷ Uchwała nr 194/2010 Prezydium Państwowej Komisji Akredytacyjnej z dnia 11 marca 2010 r. w sprawie oceny jakości kształcenia na kierunku „budownictwo” prowadzonym na Wydziale Architektury Wyższej Szkoły Ekologii i Zarządzania w Warszawie na poziomie studiów pierwszego stopnia.

prowadzonych przez Wydział Architektury, Polska Komisja Akredytacyjna⁸ przeprowadziła instytucjonalną ocenę działalności tego wydziału. W jej wyniku Wydział Architektury otrzymał ocenę pozytywną, ze wskazaniem, iż następna ocena działalności jednostki powinna nastąpić w roku akademickim 2018/2019⁹.

(dowód: akta kontroli str. 88-115, 120-131, 237,271, 286-291, 299-300)

2.4. W ramach realizacji zadania polegającego na przeprowadzeniu kursów wyrównawczych dla studentów pierwszego roku kierunku/specjalności zamawianej przeprowadzono zajęcia w deklarowanym wymiarze 120 godzin (zajęcia z matematyki – w wymiarze 75 godzin, zajęcia z fizyki – w wymiarze 45 godzin). Ich koszt wyniósł Na realizację zadania polegającego na przeprowadzeniu kursów wyrównawczych wydatkowano kwotę 19.105,37 zł, tj. 93,7% planowanej w ofercie (20.400 zł).

Lista studentów zakwalifikowanych do zajęć wyrównawczych z matematyki i fizyki ustalona została na podstawie testu z matematyki i obejmowała 87 osób, w tym 35 studentów studiów stacjonarnych i 52 studentów studiów niestacjonarnych. Rektor WSEiZ wyjaśniła, że wprowadzie wyniki przeprowadzonych testów z matematyki nie miały wpływu na planowany zakres tematyczny kursu wyrównawczego przedstawiony przy zgłoszeniu oferty, niemniej wykładowcy w czasie zajęć oprócz realizacji programu, uwzględniali zgłaszane przez studentów potrzeby przeanalizowania ponownie tematu lub wyjaśnienia kwestii poruszanych na zajęciach planowych z danego przedmiotu.

Wśród uczestników kursów wyrównawczych nie przeprowadzano ankiet i testów sprawdzających poziom ich wiedzy.

Rektor WSEiZ Pani dr Monika Madej wyjaśniła, że zajęcia wyrównawcze miały charakter ćwiczeń i postępy uczestników w uzupełnianiu wiedzy były monitorowane przez wykładowców, a potwierdzeniem osiągniętego poziomu wiedzy było zaliczenie egzaminu z danego przedmiotu w ramach zajęć planowych.

Nie zostały sformalizowane zasady uczestnictwa w kursach wyrównawczych.

Rektor WSEiZ Pani dr Monika Madej wyjaśniła, że prawo do uczestnictwa w zajęciach wyrównawczych miały wszystkie osoby wpisane na listę studentów zakwalifikowanych do zajęć wyrównawczych matematyki i fizyki. Były to zajęcia dodatkowe, które nie kończyły się zaliczeniem lub egzaminem, a uczestnictwo w nich było dobrowolne. Zainteresowanie uczestnictwem w obu kursach sukcesywnie malało. Poniżej dziesięciu kursantów uczestniczyło w czteremastu zajęciach wyrównawczych z matematyki z ogółem przeprowadzonych 22 zajęć z tego przedmiotu, a w przypadku zajęć wyrównawczych z fizyki – w siedmiu z ogółem przeprowadzonych 15 zajęć. Poszczególni studenci uczestniczyli w kursach wyrównawczych nieregularnie, a nawet sporadycznie. Przykładowo, spośród 35 studentów studiów stacjonarnych zakwalifikowanych do zajęć wyrównawczych w zajęciach z matematyki uczestniczyło łącznie siedem osób i tylko w pięciu pierwszych zajęciach zorganizowanych w styczniu i lutym 2009 r. (w pierwszym zajęciach – sześć osób, w pozostałych od jednej do trzech osób), natomiast tylko na jednym zajęciu z fizyki odnotowano obecność studenta studiów stacjonarnych zakwalifikowanego do zajęć wyrównawczych.

(dowód: akta kontroli str. 94, 272, 277-278, 341-342)

⁸ Do 30 września 2011 r. Państwowa Komisja Akredytacyjna.

⁹ Uchwała nr 524/2013 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 5 września 2013 r. w sprawie oceny instytucjonalnej na Wydziale Architektury Wyższej Szkoły Ekologii i Zarządzania.

2.5. Promocja projektu objęła sfinansowanie w dniach 2-6 września 2008 r. dziesięciu ogłoszeń prasowych oraz zakup naklejek promocyjnych na podręczniki nabywane w celu podniesienia atrakcyjności kształcenia na kierunku *budownictwo* w specjalności *energooszczędne technologie w budownictwie*. Na realizację ww. zadania wydatkowano kwotę w wysokości 25.084,24 zł, tj. 100% kosztów planowanych. Niezależnie od kampanii promocyjnej skierowanej wprost do zainteresowanych kształceniem na kierunku i specjalności zamawianej, Uczelnia finansowała ze środków własnych inne działania mające na celu pozyskanie potencjalnych studentów spośród absolwentów szkół średnich (m.in. reklamy w prasie, czasopiśmie, informatorach dla maturzystów, Internecie, wagonach metra, udział w targach edukacyjnych w Warszawie i kilku miastach województwa mazowieckiego).

(dowód: akta kontroli str. 238, 341)

2.6. Koszty administracyjne projektu wyniosły 34.392,82 zł (94,4% kwoty planowanej) i objęły wypłaty dodatków specjalnych dla osób zajmujących się: obsługą finansową (1 grudnia 2008 r. – 29 lutego 2012 r.), obsługą stypendiów (1 grudnia 2008 r. – 30 czerwca 2009 r., 1 października 2009 r. – 30 czerwca 2010 r., 1 października 2010 r. – 30 czerwca 2011 r.), obsługą programów wyrównawczych (1 grudnia 2008 r. – 30 czerwca 2009 r.).

(dowód: akta kontroli str. 235)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

W związku z ponoszeniem kosztów kursów wyrównawczych, NIK zwraca uwagę na potrzebę weryfikacji właściwego ich wykorzystania, w tym efektywności wydatkowania środków, poprzez przeprowadzanie – po zakończeniu kursów wyrównawczych – testów sprawdzających poziom uzyskanej przez ich uczestników wiedzy.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie realizację przez Uczelnię projektu pilotażowego dotyczącego kierunku zamawianego.

Nie stwierdzono nieprawidłowości realizacji projektu tak w wymiarze finansowym, jak i merytorycznym. W szczególności wydatki poniesione na realizację projektu były kwalifikowalne. Nauczyciele akademicki wykładający na kierunku zamawianym zostali wysoko ocenieni zarówno przez studentów, jak i przez hospitujących, zaś Państwowa Komisja Akredytacyjna (a następnie Polska Komisja Akredytacyjna) pozytywnie oceniła w 2010 r. i 2013 r. jakość kształcenia na kierunku zamawianym.

3. Efekty realizacji przez Uczelnię projektu pilotażowego dotyczącego kierunku zamawianego

Opis stanu
faktycznego

3.1. W wyniku naboru w latach 2007-2011 na kierunek *budownictwo* przyjęci zostali wszyscy kandydaci (odpowiednio: 222, 260, 196, 224, 232), natomiast w 2012 r. przyjęto 207 osób, tj. o 100 osób mniej niż kandydujących.

Według Rektora Uczelni Pani dr Moniki Madej wzrost liczby kandydatów (wyróżny w 2008 r.) na kierunek zamawiany spowodowany był zwiększeniem zainteresowania tą specjalnością wśród absolwentów szkół średnich. Rozwój inwestycji i planowane

prace budowlano–remontowe związane z przygotowaniem do Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA Euro 2012 oraz informacje o braku wykwalifikowanych pracowników w tym sektorze również wpływały na wzrost liczby kandydatów na kierunek zamawiany.

Ostateczna decyzja o podziale na specjalności w ramach kierunku dokonywana jest po II semestrze studiów. W czasie naboru na rok akademicki 2008/2009 kandydaci na kierunek *budownictwo* mieli możliwość wyboru specjalności *energooszczędne technologie w budownictwie* od razu przy zapisie na studia. Początkowo wykaz studiujących objętych pilotażem obejmował 130 osób (42 studentów studiów stacjonarnych, 88 studentów studiów niestacjonarnych). Według stanu na 30 września 2013 r. 65 osób objętych pilotażem (15 studentów studiów stacjonarnych, 50 studentów studiów niestacjonarnych) zostało skreślonych z listy studentów, a jedna zmieniła specjalność po I roku (student studiów niestacjonarnych). Spośród 65 osób skreślonych z listy studentów, w roku akademickim 2008/2009 (do 30 września 2009 r.) skreślone zostały 24 osoby. Dziewięć z nich uczestniczyło w kursach wyrównawczych, a trzem osobom wypłacono stypendia w łącznej wysokości 36.000 zł.

(dowód: akta kontroli str. 281-285)

3.2. Termin zakończenia realizacji Umowy (15 marca 2012 r.) nie umożliwiał określenia faktycznej liczby absolwentów kierunku zamawianego i specjalności zamawianej, gdyż pełny cykl kształcenia na kierunku *budownictwo* w specjalności *energooszczędne technologie w budownictwie* obejmował w Uczelni osiem semestrów. Zatem osoby, które podjęły studia w roku akademickim 2008/2009 (20 września 2008 r. studenci studiów niestacjonarnych, 1 października 2008 r. studenci studiów stacjonarnych), powinny je zakończyć 30 września 2012 r. ostatecznym rozliczeniem semestru letniego (złożenie indeksów) oraz złożeniem prac dyplomowych. Według stanu na koniec września 2013 r. było 36 absolwentów (w terminie do 30 września 2012 r. uzyskała dyplom jedna osoba, do końca 2012 r. dodatkowo 12 osób). Według stanu na koniec września 2013 r. 28 osób nadal posiadało status studentów i kontynuowało kształcenie (11 spośród nich uczestniczyło w kursach wyrównawczych, a trzem osobom wypłacono stypendia w łącznej wysokości 45.000 zł.).

(dowód: akta kontroli str. 296, 301)

3.3. Do czasu zakończenia kontroli w uczelnianej bazie Biura Przedsiębiorczości Akademickiej WSEiZ nie zarejestrował się żaden ze studentów kierunku zamawianego, co, jak wyjaśniła Rektor WSEiZ, potwierdza zapotrzebowanie na absolwentów kierunku *budownictwo* na rynku pracy.

WSEiZ już w 2009 r. podjęła działania w celu monitorowania karier zawodowych absolwentów od 2009 r., tj. przed wejściem w życie (1 października 2011 r.) obowiązku określonego w art. 13a ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym dotyczącego monitorowania karier zawodowych swoich absolwentów w szczególności po trzech i pięciu latach od dnia ukończenia studiów w celu dostosowania kierunków studiów i programów kształcenia do potrzeb rynku pracy, Uczelnia przeprowadzała elektroniczne badania ankietowe wśród swoich absolwentów wszystkich kierunków.

Ponadto od IV kwartału 2012 r. w Uczelni funkcjonuje Rada Pracodawców Wydziału Architektury, której celem działania jest: doskonalenie programów kształcenia, pełniejsze dostosowanie oferty kształcenia do oczekiwań pracodawców i wymogów rynku pracy, budowanie wysokiej kultury jakości kształcenia, podnoszenie

atrakcyjności procesu dydaktycznego, rozwijanie wzajemnej współpracy, kreowanie warunków do wzajemnych kontaktów biznesowych pomiędzy członkami Rady.

(dowód: akta kontroli str. 348, 472-486)

3.4. Rektor WSEiZ Pani dr Monika Madej wyjaśniła, że dzięki realizacji projektu możliwe było m.in. wzbogacenie biblioteki o najnowsze publikacje polskie i zagraniczne z zakresu budownictwa. Ponadto istotną rolę podczas prowadzonych dla studentów zajęć odegrały opracowane przez wykładowców w ramach projektu pilotażowego prezentacje multimedialne, które podniosły atrakcyjność zajęć, w porównaniu do tradycyjnych form oraz ułatwiły opanowanie materiału. Według Rektora WSEiZ Pani dr Moniki Madej studia na kierunku zamawianym podniosły atrakcyjność przyszłych absolwentów na rynku pracy, głównie dzięki wzbogaconemu programowi kształcenia. Zebrane doświadczenia podczas realizacji tego projektu zachęciły Uczelnię do składania, w ramach ogłaszanych konkursów, kolejnych wniosków o dofinansowanie ze środków europejskich, celem dalszego rozwijania i uatrakcyjnienia oferty edukacyjnej. WSEiZ zawarła z Ministrem w dniu 27 listopada 2009 r. umowę nr UDA-POKL.04.01.02-00-082/09-02 o dofinansowanie projektu w ramach PO KL pn. *Studiowanie budownictwa w Wyższej Szkole Ekologii i Zarządzania Twoją szansą na lepszą przyszłość* w okresie od 1 maja 2009 r. do 31 października 2013 r. (Narodowe Centrum Badań i Rozwoju wyraziło zgodę na wydłużenie okresu realizacji projektu do 28 lutego 2014 r.).

(dowód: akta kontroli str. 297, 332-344, 346)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

NIK zwraca uwagę na występujące trudności z monitorowaniem karier zawodowych absolwentów, co wynika ze stosowanego mechanizmu przeprowadzania dobrowolnych ankiet wśród absolwentów.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie efekty realizacji przez Uczelnię projektu pilotażowego dotyczącego kierunku zamawianego.

Ocenę pozytywną uzasadniają również podjęte dotychczas przez Uczelnię działania i inicjatywy mające na celu zwiększenie liczby studentów na kierunku zamawianym. Cel powyższy realizowany jest w szczególności poprzez podnoszenie atrakcyjności kształcenia oraz dostosowywanie oferty edukacyjnej do wymogów rynku pracy.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli odstępuje od formułowania wniosków pokontrolnych.

Uwagi NIK dotyczą potrzeby weryfikacji właściwego wykorzystania kursów wyrównawczych oraz trudności z monitorowaniem karier zawodowych absolwentów.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹⁰ kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego Najwyższej Izby Kontroli.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag sformułowanych w wystąpieniu pokontrolnym.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 6 grudnia 2013 r.

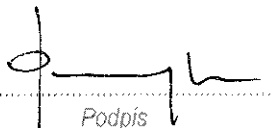
Najwyższa Izba Kontroli
Departament Nauki, Oświaty
i Dziedzictwa Narodowego

Kontrolerzy
Teresa Małgorzata Zębala
Doradca ekonomiczny

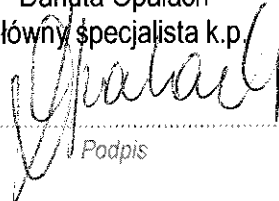
Podpis

Dyrektor
Piotr Prokopczyk

Podpis

Danuta Opalach
Główny specjalista k.p.

Podpis

¹⁰ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm., dalej „ustawa o NIK”